

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.527/2016/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Nagy Lászlóügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és a dr. Koczka Ákos Györgyügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Szepesi Ferencügyvéd által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. március 4. napján kelt 7.P.21.137/2015/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és mellőzi az I-II. rendű felperesek becsülethez fűződő személyiségi jogának megsértését megállapító rendelkezést.

Az I. rendű felperesnek járó sérelemdíj mértékét 500.000,- (Ötszázezer) forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Az I. rendű felperes javára megállapított elsőfokú eljárási költség összegét 30.000,- (Harmincezer) forintra leszállítja.

Az alperes által az államnak fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 66.000,- (Hatvanhatezer) forintra leszállítja, míg az I. rendű felperest terhelő 90.000,- (Kilencvenezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű felperesnek 10.000,- (Tízezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 60.000,- (Hatvanezer) forint le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 88.000,- (Nyolcvannyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az I. rendű felperes 2007-től állt az alperesi jogelőd, a ... Takarékszövetkezet alkalmazásában, 2012 májusától 2014. november 18-ig annak ügyvezető igazgatója volt. A II. rendű felperes ez utóbbi időszakban a társaság felügyelő bizottságának elnöke, korábban pedig igazgatósági tagja volt.

Az alperesi jogelőd 2012. április 20-án megtartott küldöttgyűlésén **(személy 1 neve)**, aki ugyancsak ügyvezető igazgató volt, az igazgatóság 2011-es beszámolójához kiegészítést fűzött. Eszerint „2007-ben elindult egy olyan nagyméretű gazdasági válság, amely (...) érintette a magyar gazdaságot, illetőleg a magyar bankrendszert, és sajnos a mai napig tart. Az igazgatóság nem tudja elfogadni azt, hogy a veszteség oka a gazdasági válság, hiszen a válság ugyanúgy érintette azokat a takarékszövetkezeteket, amelyek nyereséges évet zárnak. Az okokat vizsgálva egyértelműen látható, hogy nálunk a veszteséget a **(város 1 neve)**-i kirendeltség tevékenysége, a felelőtlen és ellenőrizetlen hitelezés okozta. Az igazgatóság határozott lépéseket tett a veszteség okainak feltárására és a felelősségre vonás kezdeményezésére, valamint a **(város 1 neve)**-i kirendeltség reorganizálására. Mindenekelőtt gyakorlatilag a kirendeltség csaknem teljes személyi állományát kicséréltük és felmondtunk a stratégiai ügyvezető igazgatónak, mivel megítélésünk szerint nem reagált időben a kirendeltségnél jelentkező problémákra, illetőleg nem tette meg a szükséges intézkedéseket azok kiküszöbölésére. Felkértünk egy külső, független szakértőt annak érdekében, hogy ügyenként vizsgálja át a **(város 1 neve)**-i hitelkihelyezéseket, és amennyiben azt megalapozottnak tartja, tegyen javaslatot büntetőfeljelentés megtételére. A takarékszövetkezet tevékenysége, gazdálkodása átalakulás előtt áll. Jobb munkaszervezéssel, hatékonyabb gazdálkodással készülünk a jövőre és ezen az úton törekszünk arra, hogy a következő évet ne veszteségesen zárjuk.”

A jegyzőkönyv szerint az elfogadott mérlegadatok alapján a takarékszövetkezet adózás előtti eredménye (vesztesége) -250.157.000,- forint.

A 2013. április 26-i küldöttgyűlés megtárgyalta és elfogadta az alperesi jogelőd igazgatóságának és felügyelő bizottságának beszámolóját a 2012. évről. A II. rendű felperes, mint a felügyelőbizottság elnöke bejelentette, hogy ügyvéddel és az I. rendű felperesi ügyvezetővel folytatott tárgyalások eredményeképpen büntetőfeljelentést tettek a **(város 1 neve)**-i hitelkihelyezések kapcsán.

Az I. rendű felperes pedig a 2013. évi üzleti terv ismertetését megelőzően előterjesztését kiegészítette. Eszerint „az első negyedév nagyon nehéz időszaka volt a takarék, tőkekonsolidációra szorult, nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ezért a legfontosabb feladat a részjegygyűjtés volt. Igen jelentős, 100 millió forint részjegy jegyzést sikerült elérni, ami köszönhető a dolgozóknak, a tagságnak és az új belépőknek, ami megteremtette az alapját, hogy az OTIVA támogatását megkaphassa a takarék, ami megteremtette annak lehetőségét, hogyan tervezi a takarékszövetkezet növekvő pályára állítását (...). Sajnos egyértelműen látszott, hogy a bevételek csökkentek, amit meg kellett állítani. Az okokkal mindenki tisztában van, a **(város 1 neve)**i kirendeltség hitelezési tevékenysége, projekt állománya, valamint a gazdasági és pénzügyi válság. A kirendeltséget átvilágították, az ügyleteket egyesével átvizsgálták, tisztában vannak most már az ügyletekkel, hogy milyen megoldandó feladatok várnak még a takarékra, azoknak milyen negatív hatásai vannak és lehetnek, mennyi értékvesztést kell leképezni.”

Ezt követően a küldöttgyűlés elfogadta és jóváhagyta az alperesi jogelőd 2013. évi üzleti tevét.

A 2014. május 30-án megtartott küldöttgyűlésen **(személy 1 neve)**, mint az igazgatóság elnöke

közölte, hogy a meghívóval nem küldték ki minden napirendi ponthoz az előterjesztéseket, melynek legfőbb oka az integrációs törvényben megfogalmazott átvilágítás lefolytatása volt. A takarékszövetkezet vezetése szabályosan, határidőre, 2014. március 17-re elkészítette a 2013. évről szóló mérlegbeszámolóját, melyet elfogadásra elküldött a Takarékbanknak és az integrációs szervezetnek. Ezek után a ... Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft. folytatta az átvilágítást és további értékvesztésképzést javasolt, valamint annak a 2013. évi mérlegbeszámolóban való átvezetését. Elmondta, módosítani kellett a mérleget, melyet a 4. napirendnél részletesen megtárgyalnak. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság 2013. évi jelentésének megtárgyalását és elfogadását követően pedig az alábbiakról tájékoztatta a megjelenteket: „A jelenlegi vezetés nehéz örökséget vett át az előző menedzsmentjétől, ennek kezelésére 5 éves stratégia került kialakításra, melynek egyik lényeges eleme az volt, hogy a jelentős, rossznak minősíthető **(város 1 neve)**-i projekthitel állományból adódó veszteségeket 5 év alatt rendezi a takarékszövetkezet. Ennek az első két éves időarányos teljesítése megtörtént, de 2013. december hónapban új központi szabályozókat kapott a takarékszövetkezeti szektor a Takarékbanktól, amelyek ugyan csak 2014. január 1-jétől léptek hatályba, de rendelkezéseiket már a 2013. december 31-i mérlegfordulónap előtti eszközértékeléseknél is alkalmazni kellett. Ennek következtében a takarékszövetkezet adózás előtti eredménye -933.735.000,- forint, adófizetési kötelezettsége 18.330.000,- forint, az adózott eredmény -952.065.000,- forint veszteség. A takarékszövetkezet mérlegadatainak és tőkehelyzetének ismeretében a tagok tagsági viszonyának megszűnéséhez kötődő kifizetések nem teljesíthetők.”

Ezt követően az I. rendű felperes ismertette a 2014-es üzleti tervet, elmondta, „Nagyon nehéz időket él meg a takarékszövetkezet, így a tervezés is hihetetlenül nehéz feladatot jelentett (...) Mindezek mellett a hátralékos állomány további súlyos terhet rótt a takarékszövetkezetre, hiszen az új integrációs központi szabályozás teljesen új értékelési szempontokat ír elő az eszközállományra és kötelezettséget jelent a várható veszteségekre nézve is. Új értékbecslések készültek a takarékszövetkezet átvett és üzemi célú ingatlanjairól, melyek komoly eltéréseket mutatnak a meglévőkhöz képest, aminek eredményeképpen nagy veszteség elszámolására kényszerültek (...) A legnagyobb feladat jelenleg a tőkehelyzet rendezése”.

A 2013. évre vonatkozó mérlegadatok szerint adózás előtti eredménye -933.735.000,- forint, adózott eredménye -952.065.000,- forint.

A Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. igazgatóságának 2014. november 17-én meghozott, a következő napon hatályba lépő IG(3)-13/2/2004. számú határozata a takarékszövetkezet gazdálkodási adatainak elemzése alapján megállapította, hogy az alperesi jogelőd válsághelyzetben van, ezért a Takarékbank Zrt. igazgatósága a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról szóló 2013. évi CXXXV. tv. (Szhiv.) 15. § (7) bekezdés a) pontja alapján a felperesek, **(személy 1 neve)** és **(személy 2 neve)** vezető tisztségviselők megbízatását megszüntette. Az I. rendű felperes tekintetében utalt a Hpt. 150. §-ára.

A ... könyvvizsgáló cég alperesi jogelődnél végzett pénzügyi átvizsgálási jelentéseiben (2014. február 26., 2014. június 17.) számos javaslatot fogalmazott meg a takarékszövetkezet felügyeleti felülvizsgálat előírásainak (SREP) való megfelelése érdekében.

Az alperesi jogelőd akkori ügyvivő elnöke és igazgatósági tagjai 2015. március 3-i levelükben tájékoztatták a takarékszövetkezeti tagokat a pénzintézet működéséről és a bekövetkezett változásokról. Részletezték az integrációs törvény hatálybalépése óta történt intézkedéseket, közölték, a szövetkezeti hitelintézetek integrációs szervezete a pénzintézet mutatószámait folyamatosan ellenőrzi.

Ezt követően a levél az alábbiakat rögzítette:

„II. A ... Takarékszövetkezet gazdálkodási helyzete – hitelezés, szakmai hiányosságok, a vezetők menesztése.

A ... TKSZ a válság éveiben is aktívan volt jelen a piacon: hálózatát bővítette, üzemméretét más takarékok integrálásával, egyesülésével növelte, piaci részesedését fokozta. Tette mindezt egy igen aktív hitelezési tevékenység mellett, sajnos nem mindig az elvárható szakmai körültekintéssel. Zömében a 2007. és 2011. közötti időszak hitelezési tevékenységét kísérő téves döntések már 2010-ben éreztették hatásukat a takarékszövetkezet eredményében. A következő évben már jelentős veszteséget könyvelt el a **(tksz. neve)**, majd ezt a veszteséget a 2007-2011. évek rossz hiteleiből eredő céltartalékok 2013-2014-re megsokszorozták. Mindeközben a takarékszövetkezet tőke megfelelési mutatója a törvényben előírt minimum szint alá süllyedt.

1./ Ebben a nehéz időszakban a takarékszövetkezet korábbi menedzsmentje – az elkövetett szakmai hibákat leplezve – nem minden esetben tárta a tagság elé a pénzügyi működésének valós kockázatait.

2./ Különösen indokolt lett volna ez a takarékszövetkezet gazdálkodását hosszú távon befolyásoló több milliárd forintos, elsősorban **(város 1 neve)**-i hitelügyletek kapcsán, amelynek kockázatairól a tagság így nem értesülhetett kellő módon, és amelynek eredményeként megtévesztő információkat kapott a pénzügyi helyzetéről.

3./ A szektor központi bankja, a Takarékbank által tavaly végzett vizsgálat továbbá azt is megállapította, hogy a takarékszövetkezet korábbi vezetése többszörösen megsértette, illetve nem tartotta be a Takarékbank és az SZHISZ kötelező szabályzatait, nem teljesítette a takarékszövetkezet számára előírt feladatokat, valamint több, az üzletmenetet érintő szakmai és vezetési hibát ejtett.

4./ A kialakult helyzetre tekintettel a Takarékbank – élve törvény adta jogával – novemberben azonnali hatállyal menesztette a ... Takarékszövetkezet két ügyvezető igazgatóját, valamint az igazgatóság és a felügyelőbizottság elnökét. Az SZHISZ az intézmény operatív irányítására ideiglenesen két új ügyvezetőt nevezett ki.”

Az alperesi jogelőd új operatív ügyvezető igazgatója a **(város 2 neve)**-i Városi Televízió 2015. április 1-jén adott írásos interjújában – mely a médium internetes oldalán megjelent – megismételte a levél II. pontjának felfűző részét, valamint a 3. és 4. pontjában írtakat.

A levél tartalma a **(város 3 neve)**-i pénzügyi és üzleti körökben elterjedt, különösen az I. rendű felperesről negatív értékítélet alakult ki, hosszú ideig a pénzügyi és bankszektorban elhelyezkedni nem tudott.

Az I.-II. rendű felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a tagsághoz küldött 2015. március 3-i keltű levelének 1-4. pontjaiban idézett nyilatkozataival megsértette a becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogaikat. Az I. rendű felperes keresete kiterjedt ugyanezen megállapításra a médiumban történt közlés kapcsán is. Kérték azt is, a bíróság kötelezze az alperest elégtételadásra akként, hogy levélben közölje a takarékszövetkezeti tagokkal, a korábbi levélben írt sérelmezett tényállítások valótlanok.

Az I. rendű felperes 2.000.000,- forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetése iránt ugyancsak keresetet terjesztett elő.

A felperesek igényüket a Ptk. 2:43. § d) pontjára, valamint a 2:45. § (1) és (2) bekezdéseire alapították. Hangsúlyozták, az alperes tagsághoz írott levelében foglalt – kifogásolt – állítások valótlanok. Az előírt fórumokon mindketten minden esetben – az alperesi jogelőd takarékszövetkezet szervezeti és működési szabályzatának megfelelően – a tagság elé tárták a pénzügyi valós helyzetét, kitértek a **(város 1 neve)**-i hitelügyletekkel összefüggő problémákra. Valótlanul és pontatlanul állította az alperesi jogelőd azt, hogy bármiféle kötelező szabályzatot vagy jogszabályt megsértettek volna. Kifogásolták, hogy felmentésüket a közlemény úgy állította be,

mintha arra a 2007-2011-es években, illetve az azt követő időszakban bekövetkezett takarékszövetkezeti pénzügyi helyzet, események miatt került volna sor. Az I. rendű felperes hangsúlyozta, az Szhitv. alapján 2013. november 30-át követően a takarékszövetkezet számviteli beszámolójának elfogadásához a Takarékbank Zrt. előzetes jóváhagyása kellett, ami ügyvezetése alatt megtörtént, emiatt is valótlán az alperesi állítás. Kiemelte, teljesítették a Takarékbank és a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete (SZHISZ) által előírtakat és feladatokat.

A II. rendű felperes emellett rámutatott, az operatív vezetéshez nem tartozó felügyelőbizottsági elnökként nem volt köze a hitelezési tevékenységhez, annak esetleges elleplezéséhez és szabálytalanságaihoz, a levél ennek ellenére olyan színben tünteti fel, mintha szakmai hibát, kifogásolható hitelezési tevékenységet leplezett volna és ez az ok vezetett volna tisztségéből való menesztéséhez. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy kezdeményezte a **(város 1 neve)**-i kirendeltség vezetőjével szembeni büntetőeljárás megindítását.

Az I. rendű felperes sérelemdíj iránti követelését arra alapította, hogy az alperesi jogelőd valótlán állításaival társadalmi megítélése sérült, megnehezítette a pénzügyi szektorban való elhelyezkedését. Az igényelt összeg viszonyítási alapjaként arra utalt, hogy havi átlagos munkabére 1.020.000,- forint volt.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, miután a sérelmezett pontok nem jelölik meg, konkrétan mely időszakban követték el a feltárt hibákat és a közleményből a felperesek személye sem beazonosítható, a közlések személyiségi jogait sem sérthetik. Utalt ugyanakkor arra, hogy a Takarékbank által elrendelt könyvvizsgálat súlyos hiányosságokat mutatott ki, az erről szóló jelentés adatai valósak és egyértelműek, így jóhírnévsértést ezek közreadása nem valósíthat meg. Emellett megjegyezte, azok egyébként is a korábbi menedzsmentre vonatkoznak. Véleménye szerint a 2014. évi harmadik negyedéves pozitív adatok valótlanságát igazolja az, hogy miután a ... Takarékszövetkezet vezetését a Takarékbank 2014. november 18-ával leváltotta, 2014. december 31-i fordulónappal megállapított mérlege -750.000.717,- forint auditált negatív eredményt mutatott ki. A takarékszövetkezet 2013. és 2014. évi jelentős összegű veszteségei, valamint a könyvvizsgálói jelentés és a 2014. szeptember 30-i kimutatás ellentmondásai voltak egyrészt azok az okok, amelyek miatt az új vezetés a sérelmezett levelet a tagok részére megküldte. Megjegyezte, a kérdéses időszakban több takarékszövetkezet is csődbe jutott, a tagoknak írt levél gyakorlatilag erről szóló objektív tájékoztatásként szolgált. A továbbiakban azzal is érvelt, hogy a felperesek, mint az alperesi jogelőd vezető tisztségviselői közszereplők, következésképpen személyiségük lényegesen kisebb fokú jogvédelemben részesülhet.

Az elsőfokú bíróság – kijavított – ítéletével megállapította, az alperes jogelődjé megsértette az I.-II. rendű felperesek jóhírnévhez, becsülethez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a 2015. március 3-án kelt és a takarékszövetkezeti tagoknak címzett levelében – amely közlésre került 2015. április 1-jén a **(város 2 neve)**-i Városi Televízió internetes portálján – valótlánul állította, hogy szakmai hibákat leplezve nem minden esetben tárták a tagság elé a pénzügyi intézet működésének valós kockázatát, különösen a **(város 1 neve)**-i hitelügyletek kapcsán. Valótlánul állította, hogy az I.-II. rendű felperesek többszörösen megsértették és nem tartották be a Takarékbank és az SZHISZ kötelező szabályzatait, valamint a takarékszövetkezet számára előírt feladatokat. Valótlánul – sejtetve – állította, a Takarékbank mindezen okok miatt menesztette a felpereseket. Az alperest elégtételadásként az ítélet megállapítást tartalmazó rendelkezéseinek a jogelőd takarékszövetkezet tagjaival levél formájában történő közlésére kötelezte. Emellett kötelezte az I. rendű felperesnek 1.000.000,- forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a PK 13. számú állásfoglalásra hivatkozással kifejtette, kétségtől a felperesek személyneve a sérelmezett levélben nem került feltüntetésre, azonban a II. pontban írt szöveget teljes kontextusában vizsgálva megállapítható, hogy – miután a

2014 novemberében azonnali hatályú menesztéssel érintett ügyvezető igazgatókról, az igazgatóság és felügyelőbizottság elnökéről tesz említést az írás –, valamennyi kijelentés az ekkor felmentett személyekre vonatkozik. Mivel ebben az időszakban a két ügyvezető egyike volt az I. rendű felperes, míg a felügyelőbizottságnak a II. rendű felperes egyedüli elnöke volt, személyük a levél tartalmából egyértelműen felismerhető.

Nem állapította meg azonban közszereplői minőségüket. Ekörben rámutatott, a perbeli jogvita alapját tényállítások képezték, ezért még ha közéleti szereplőnek minősülnének is, az a döntés során nem kapna szerepet.

Véleménye szerint a levél kifogásolt 1-4. pontjaiban írt nyilatkozatok tényállítások, konkrét múltbeli, megtörtént eseményekre, illetve mulasztásokra utalnak. Bizonyítást nyert ugyanakkor, hogy a felperesek – illetve a korabeli másik ügyvezető igazgató is – közölte az 1-2. pontban szereplő tényeket a tagsággal és nem lepleztek semmilyen szakmai hibát. A levél 3. pontjában írt szakmai szabályszegésre való utalás nagymértékben homályos, olyan általános felsorolást tartalmaz, amelyre lényegében bizonyítás sem volt lefolytatható, hiszen konkrét szabálysértéseket, mulasztásokat meg sem jelölve rója azokat – többek között – a felperesek terhére. A takarékbanki vizsgálatra történő utalás pedig olyan általános megjegyzés, amely tényekkel nem alátámasztott. Álláspontja a 4. pontban rögzítettek kapcsán az volt, a vezető tisztségviselők felmentésére vonatkozó tényállítás sejtetve arra utal, hogy a II. pontban írt valamennyi indokra figyelemmel került sor – egyebek mellett – a felperesek menesztésére is. Ezzel az alperesi jogelőd lényegében következtetést vont le és azt a valótlan tényállítást sugallta, hogy a II. pont bevezetőjében, valamint a 2. és 3. pontban írt magatartások felperesi elkövetése vezetett azonnali hatályú felmentésükhöz. Kiemelte, az eljárás során az alperes nem bizonyította állításai valóságtartalmát, a tanúvallomások és a csatolt jegyzőkönyvek azokat egyértelműen cáfolják, az igazgatósági határozatból pedig nem állapítható meg a felperesek felmentésének pontos oka. Mindezekre figyelemmel állapította meg a személyiségi jogsértést és kötelezte az alperest megfelelő elégtétel adására.

A követelt sérelemdíj jogalapjával összefüggésben a 34/1992. (VI. 1.) AB határozat indokolására hivatkozva hangsúlyozta, a feltárt peradatokat értékelve az fennáll, a tanúvallomások alátámasztották, hogy a felmentés, illetve annak valótlan indokai az I. rendű felperes szakmai környezetében elterjedtek, azok negatív véleménykialakításra alkalmasak voltak, és jövőbeli szakmai tevékenységét nagyban befolyásolták. Mértékét a jogsértés társadalmi súlyához és az elszenvedett hátrány kompenzálásához mérten határozta meg.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes jogorvoslati kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját hangsúlyozta, a Takarékbank határozatából egyértelműen megállapítható, hogy a ... Takarékszövetkezet a jogszabályban felsorolt okok miatt válsághelyzetben volt, ezért került sor a felperesek azonnali hatályú felmentésére, így a kifogásolt levél azon kitétele, miszerint a Takarékbank ezen okok fennállása miatt menesztette őket pozíciójukból, mindenben megfelel a valóságnak. Megjegyezte, ennek tartalmát a felperesek sem a pert megelőzően, sem a perben nem vitatták. Kérte figyelembe venni, hogy a könyvvizsgálói jelentések több pontban is rögzítették, a takarékszövetkezet tőkehiánnyal küzdött, tőkemutatója az MNB követelményeket nem érte el. Az MNB 2014. május 5-én kelt határozatában felszólította a takarékszövetkezetet, hogy rendezze tőkehelyzetét, melyre határidőt szabott, megoldás azonban nem született. A meghallgatott tanúk vallomására hivatkozva állította, az I. rendű felperes felelőssége abban áll, hogy nem tette meg azokat az intézkedéseket a 2013-as és 2014-es években, melyek az értékvesztés kapcsán – a takarékszövetkezet saját átvilágítási és értékvesztési szabályait is figyelembe véve – szükségesek lettek volna, ami súlyos szakmai hiba volt. Kifejtette, a II. rendű felperesnek mint a felügyelőbizottság elnökének feladata

volt a belső ellenőrzés irányítása, az auditorok felügyelete és a vezető tisztségviselők ellenőrzése, a beszámolók valóságtartalmának felülvizsgálata, így meg tudta volna állapítani, hogy a mérlegben írtak az igazolt adatokkal egyezők-e, azokkal párhuzamban állnak-e. Nem valótlannul állította tehát a sérelmezett levélben foglaltakat. Végül előadta, az üggyel kapcsolatban feljelentés alapján a nyomozóhatóság eljárást folytat, ezért a Pp. 152. §-ának alkalmazásával a per tárgyalásának felfüggesztését kérte.

Az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a a sérelemdíj 1.500.000,- forintra történő felemelésére irányult, míg fellebbezési ellenkérelmében az ítélet rá vonatkozó – csatlakozó fellebbezésével nem érintett – rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, az alperesnél fennállt munkaviszonyának megszüntetése óta a pénzügyi szektorban nem tudott elhelyezkedni, megbízást nem kapott, melyhez a per tárgyát képező személyiségi jogsértés nagyban hozzájárult.

A II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet öt érintő részének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **részben alapos**, a csatlakozó fellebbezés **alaptalan**.

Az alperes tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelme alaptalan. Töretlen a bírói gyakorlat atekintetben, hogy önmagában a folyamatban lévő nyomozati eljárás nem ad alapot a per tárgyalásának felfüggesztésére. A Pp. 4. § (1) bekezdéséből következően csak jogerős bírósági döntés esetén köti a polgári bíróságot a bűncselekményt megállapító rendelkezés. Ezt a polgári perben eljáró bíróságra irányadó kötelezettséget azonban kiterjesztően értelmezni nem lehet (hasonlóan: BH1996. 255.I.), ami azt jelenti, hogy a büntetőeljárás alapjául szolgáló magatartás polgári jogi jogkövetkezményeinek alkalmazása szempontjából a büntetőbíróság döntése a polgári per eldöntésére nincs kihatással (hasonlóan BH1996. 589.). Miután az állított személyiségi jogsértés kérdésében döntést lehetett hozni a rendelkezésre álló peradatok alapján, a közlések valóságtartalma megítélhető volt, az igény elbírálásának pedig nem szükségképpen előfeltétele az, hogy a felperes bűnössége büntetőeljárásban megállapításra kerüljön, a két ügy szorosan nem függ össze, nem volt indok a per tárgyalásának felfüggesztésére. Ez ellen szólt az is, hogy az sem tisztázott, a kifogásolt alperesi tényállítások egyáltalán a büntetőügy alapját képező I. rendű felperesi magatartásokra utalnak-e. Célszerűségi okok pedig – például egyes kérdésekben mutatkozó párhuzamos bizonyítás – nem vezethetnek a Pp. 152. § (1) bekezdésének alkalmazására. Etekintetben lényeges, hogy a büntetőeljárásban más a bizonyítás iránya és célja, ezért annak anyaga nem helyettesítheti a polgári perbeli bizonyítást (hasonlóan: eBDT2005. 1133., eBDT2013. 3006., BH1995. 360., BH1992. 404. és BH1991. 35. számú eseti döntések). Megjegyzi az ítélőtábla, egy esetleges elhúzódoó büntetőeljárás felfüggesztés esetén a polgári per ésszerű időn belüli befejezését (Pp. 2. § (1) bekezdés) akadályozná. Amennyiben a büntetőeljárás anyaga, eredménye bizonyítékul szolgálna arra, hogy az alperesi – kifogásolt – tényállítások valósak, az perújítás (Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja) alapja lehet.

Az ítélőtábla a fellebbezés kapcsán mindenekelőtt leszögezi, a felperesek nem minősülnek közszereplőknek, de az ügyben ez lényegi szerepet sem kaphat, etekintetben egyetért az elsőfokú bíróság jogi okfejtésével, azt megismételni nem kívánja.

A személyhez fűződő jogokat a Ptk. 2:42. §-a általános jelleggel helyezi védelem alá rögzítve, hogy az emberi méltóságot, mint minden nevesített és nem nevesített személyiségi jog „anyagját” mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A személyiséget érintő közléseket a Legfelsőbb Bíróságnak (Kúria) a sajtóhelyreigazítási perekre megfogalmazott, de ebben a részében az általános személyiségvédelmi perekre is alkalmazandó PK12. számú kollégiumi állásfoglalása szerint a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. Annak vizsgálatakor, hogy a konkrét magatartások személyiségjogi sérelmet valósítottak-e meg, a közlés körülményeit is értékelni kell.

A nevesített személyiségi jogok (Ptk. 2:43. §) közül a jóhírnév az adott személyről a társadalomban kialakult pozitív kép, amelynek sérelmét megvalósító magatartás a *valótlan tény állítása*, a *híresztelése*, vagy *valós tények hamis színben való feltüntetése* lehet, ha alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására. Megsértése felróhatóságra, jó- vagy rosszhiszeműsége tekintet nélkül megállapítható. A Ptk. normaszövegéből következik, hogy a jóhírnév megsértésének bármilyen módon való elkövetése jogellenes, melynek esetkörei nincsenek kizárólagos jelleggel felsorolva. Viszont az objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés is csak akkor minősül személyiségi jogot sértőnek, ha a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett fél társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az elbírálás szempontja tehát nem a sértett érzékenysége, hanem a közfelfogás.

Ezzel szemben a becsület megsértése akkor következik be, ha a kifejezésre juttatott *értéktétele* nem felel meg az ítéletalkotás közmegegyezés által elfogadott törvényeinek, logikai szabályainak. Ha a véleményt alkotó megsérti e szabályokat, az általa fogalmazott értékelés torz, következetlen, túlzó, indokolatlanul bántó, vádaskodó lesz (Ptk. kommentár, szerkesztette: Dr. Vékás Lajos, dr. Gárdos Péter, Budapest, 2014., 138. oldal).

A két tényállás eltérő lényegi eleme miatt állást kellett foglalni abban, hogy a levél sérelmezett részei a valóság objektív mozzanatára vonatkozó tényállításoknak, vagy a felperesek tevékenységét, személyét értékelő negatív tartalmú véleménynyilvánításoknak minősíthetők.

A tényállítás a valóság egy meghatározott mozzanatára irányuló közlés, annak az állítása, híresztelése, hogy valami megtörtént, lezajlott, a valóságnak megfelelően létezik. Ezzel szemben a vélemény értékelést, álláspontot, bírálatot fejez ki úgy, hogy abból közvetve sem lehet valótlan tartalmú tények közlésére következtetni. A közlés tényállítás jellegét meghatározza egyrészt a valóság mozzanatának kijelentése, tehát az ilyen közlések egyrészt ténylegesen megtörtént eseményekről, létező adatokról szólnak, másrészt követelmény, hogy a közlés határozott legyen, azaz a tényállításnak nem az általánosság szintén kell mozognia, hanem konkrétan az érintett személyre, eseményre, körülményre vonatkoztathatónak kell lennie. A tényállítás – szemben a véleménynyilvánítással – objektíven igazolható, vagyis az állítások olyan ismérvekkel rendelkeznek, amelyek alapján valóságuk bizonyítható vagy cáfolható (hasonlóan: Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.262/2015/3.). Míg a tényállításokkal szemben elvárás – függetlenül az érintett fél közszereplői státuszától – a valóságnak megfelelő közlés, amelynek hiánya a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog sérelmét eredményezi, addig a véleménynyilvánítással szemben – lévén hogy az nem az objektív, igazolható valóságra vonatkozik – ilyen elvárás nincs. A véleménynyilvánítás, értékelés, kritika sértheti azonban a becsületet, ha kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, lealázó (BH2012. 240., BH2002. 352., eBDT2012. 2740.).

Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte és vette számba a per tárgyát képező levél tartalmát, azt összefüggéseiben vizsgálva helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a sérelmezett kijelentések tényközlések, melyek egyrészt a felperesekre nézve valótlan állításokat, másrészt olyan

körülményekre való közvetett utalásokat tartalmaznak, amik kapcsolatba hozhatók a felperesek személyével, rájuk, vezetői tevékenységükre vonatkoztathatók, ugyanakkor negatív tartalmúak, így alkalmasak arra, hogy hátrányosan befolyásolják társadalmi megítélésüket. Az alperes tényállításai ezért a felperesek jóhírnevét sértették. Az alperes ugyanis nem tényszerűen közölte a felperesek mint vezető tisztségviselők megbízatásának megszüntetésére vezető okokat, hanem – a levél teljes kontextusát tekintve – a menesztést a korábbi menedzsment szakmai hibákat leplező magatartására, megtevesztő információk közlésére vezette vissza. Azt is leszögezte, a takarékszövetkezet korábbi vezetése többszörösen megsértette, illetve nem tartotta be a takarékbank és az SZHISZ kötelező szabályzatait, nem teljesítette az előírt feladatokat, több szakmai és vezetési hibát ejtett. Ez a közlés ténylegesen megtörtént eseményekre, adatokra utal, határozott, a valóság mozzanatának kijelentése, tényközlés, mely nem az általánosság szintjén mozog. A felperesek pedig az adott időszakban – a levél címzettjei által is tudottan – vezető tisztségviselői voltak a takarékszövetkezetnek, következésképpen rájuk konkrétan vonatkoztatható volt valamennyi alperesi kijelentés. A Kúria PK12. számú kollégiumi állásfoglalását alkalmazva – az alperesi fellebbezésben foglaltaktól eltérően – nem pusztán azt a tényközlést kell vizsgálni, hogy a felperesek menesztése a kialakult gazdasági helyzetre vezethető vissza, hanem a szöveg egészének értékelését kell elvégezni, amely összességében azt a látszatot kelti, mintha az ő magatartásuk vezetett, de legalábbis jelentősen hozzájárult volna ehhez. Ezzel szemben a rendelkezésre álló bizonyítékokból tényszerűen megállapítható, hogy az I. rendű felperes ismertette a 2013. évi üzleti tervet a megjelentekkel, utalt a **(város 1 neve)**-i kirendeltség nem megfelelő hitelezési tevékenységére, az átvilágításokra és arra, hogy ennek a takarékszövetkezetre milyen negatív hatásai vannak. Ezt követően 2014. május 30-án ugyancsak tájékoztatta a megjelenteket a takarékszövetkezet súlyos helyzetéről, eszközállományára és kötelezettségére nézve a várható veszteségekről. Valótlán tehát az az alperesi állítás, hogy a felperesek az elkövetett szakmai hibákat leplezték volna és ne tárták volna a tagság elé a pénzügyi működésének hibáit, valós kockázatait. Az alperes ezzel szemben nem tudta bizonyítani tényállításainak valóság tartalmát.

A közlések ugyanakkor – tényállítások lévén – nem alkalmasak a becsülethez fűződő személyiségi jogsértés megállapítására. Maguk a felperesek is az alperes valótlán tényállításaira hivatkoztak keresetükben, amit osztott az elsőfokú bíróság, a szabad véleménynyilvánítás határait túllépő kijelentésekkel megvalósuló becsülethez fűződő személyiségi jogsértés így nem merülhet fel.

Az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróságnak a követelt sérelemdíj jogalapja kapcsán kifejtett álláspontjával is, azonban annak mértékét nem találta arányban állónak az elszenvedett hátránnyal. A jogalapot illetően (Ptk. 2:52. § (1) bekezdés) lényeges, hogy nyilvánvalóan van az I. rendű felperes esetében olyan immateriális hátrány, jogsérelem, amely a széles körben ismertté vált, valótlán közlések miatt őt – figyelembe véve korábbi pozícióját is – érte, és a hátrány nem elhanyagolható. Érdeksérelme abban áll, hogy a jóhírnevét sértő alperesi közléssel környezetében az a felfogás alakult ki, hogy a veszteség – többek között – vezető tisztségviselői magatartására volt visszavezethető. Ezzel összefüggésben külön bizonyítás nélkül is elfogadható, hogy ez a helyzet számára hosszú időn keresztül pszichés terhet jelentett. Ennek kompenzálására szolgálhat a sérelemdíj, melynek egyben büntetési célja is van. Az ítéletábra álláspontja szerint azonban ezt az elsőfokú bíróság magasabb összegben állapította meg, mint az a sérelemmel arányos lenne, ezért azt 500.000,- forintba leszállította. Fontos körülmény, hogy az összeg meghatározásánál elérhető vagy korábban elért jövedelme figyelmen kívül marad, az csak vagyoni kárigény esetén lenne releváns.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően részben megváltoztatta.

Az I. rendű felperest megillető sérelemdíj mértékének leszállítása folytán változtak az alperessel

fennálló relációjában a pernyertességi arányok, ezért az ítélőtábla – figyelembe véve a pertárgyértéket és a jogalap tekintetében a pernyertességet is (Pp. 81. § (1) bekezdés) – az I. rendű felperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét mérsékelte.

Ennek megfelelően módosult az I. rendű felperes és az alperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték mértéke.

Az alperes fellebbezése részben alaposnak bizonyult, ugyanakkor az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan. Ennek folytán – ugyancsak a pernyertességi arányoknak megfelelően – az I. rendű felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek viselésére, melyet az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg.

A II. rendű felperesre nézve a fellebbezés túlnyomórészt alaptalan, ezért az alperes a fenti IM rendelet 3. § (3) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdése alapján köteles a II. rendű felperes jogi képviselőjével összefüggő, ugyancsak mérlegeléssel megállapított arányos költségének megfizetésére.

A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetékek viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján – szintén a pernyertességi arányokat szem előtt tartva – rendelkezett az ítélőtábla.

S z e d , 2016. év szeptember hó 30. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró